

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.517/2024/28.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. január 14., április 8. és május 22. napjain megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2025. június 3. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2024. május 2. napján kihirdetett 7.B.34/2023/23. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

Terhelt1 I. r. vádlott terhére rótt 7 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntettét a Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulata szerint;

Terhelt2 V. r. vádlott cselekményeit 23 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntettének [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] valamint 30 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntettének [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] minősíti.

Terhelt2 V. r. vádlott által a 2019. február 29-től 2019. október 25. napjáig lakóhelyre korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időt számítja be a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

Figyelmezteti Terhelt2 V. r., Terhelt3 VII. r. és Terhelt4 IX. r. vádlottakat, hogy amennyiben a kiadni rendelt dolgot felhívás ellenére három hónapon belül nem veszik át, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

Egyéb részekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Terhelt1 I. r. vádlott személyazonosító okmányának száma: személyazonosító okmány száma, Terhelt4 IX. vádlotté: személyazonosító okmány száma1, Terhelt5 X. r. vádlott személyazonosító okmánya: személyazonosító okmány száma2, lakcíme: lakcím

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróságként eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 7.B.368/2021. számú ügytől történt elkülönítést követően meghozott, rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 I. r. vádlottat 143 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulata], valamint 7 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] miatt halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztés büntetésre, 400 napi tétel, 2000 forint napi tétel összegű, 800 000 forint végösszegű pénzbüntetésre és 4 év közügytől eltiltás mellékbüntetésre;

Terhelt2 V. r. vádlottat 14 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1., 2. fordulata] és 39 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] miatt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztés büntetésre, 300 napi tétel, egynapi tétel összegeként 2000 forintban meghatározott, mindösszesen 600 000 forint pénzbüntetésre;

Terhelt3 VII. r. vádlottat (1 rendbeli) hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulata], és 21 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulata] miatt halmazati büntetésül 2 év – végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre, 200 napi tétel, 2000 forint napi tétel összegű, összesen 400 000 forint pénzbüntetésre;

Terhelt4 IX. r. vádlottat 9 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1., 2. fordulata] valamint 3 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulata] miatt halmazati büntetésül 2 év – végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre, 200 napi tétel, egynapi tétel összegeként 2000 forintban meghatározott, 400 000 forint végösszegű pénzbüntetésre;

Terhelt5 X. r. vádlottat 24 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulata], továbbá 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulata] miatt 2 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, 250 napi tétel, egynapi tétel összegeként 2000 forintban meghatározott, mindösszesen 500 000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Ellenben Terhelt3 VII. r. vádlottat az ellene (1 rendbeli) hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulata] miatt emelt vád alól felmentette.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát valamennyi vádlott vonatkozásában börtönben állapította meg. Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt5 X. r. terhelt és – a végrehajtás elrendelése esetén – Terhelt3 VII. r., valamint Terhelt4 IX. r. vádlottak vonatkozásában is rendelkezett az általuk előzetes fogvatartásban illetőleg az V. r. és X. r. vádlottaknál a

lakóhelyre korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról, továbbá a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjáról. A pénzbüntetések megfizetésére mindegyik vádlottnak részletfizetést engedélyezett, rendelkezve a meg nem fizetés esetén alkalmazandó jogkövetkezményről is.

Az Terhelt1 I. r. és Terhelt3 VII. r., vádlottaktól lefoglalt pénzeszközökre vagyonekobjást rendelt el, míg a VII. r. vádlottnál 2 500 forint, Terhelt2 V. r., Terhelt4 IX. r. és Terhelt5 X. r. terhelteknél pedig a lefoglalt teljes összegű készpénz tekintetében a lefoglalás megszüntetése mellett a kiadásról, egyben a visszatartásról rendelkezett a pénzbüntetés és a bűnügyi költség megfizetésének biztosítása érdekében. Döntött a bűnjelként lefoglalt két papírdoboz további jogi sorsáról is (lefoglalás megszüntetése mellett megsemmisítés), végül jelen ügy vádlottjait a Nyíregyházi Törvényszék 7.B.368/2021. számú (alap)ügyben jogerősen elítélt elítélt III.r. III. r., elítélt VIII.r. VIII. r., elítélt XI.r. XI. r., elítélt XIII.r. XIII. r., elítélt XVI.r. XVI. r. vádlottakkal egyetemlegesen kötelezte 948 774 forint bűnügyi költség megfizetésére, valamint kimondta, hogy Terhelt1 I. r. vádlott további 66 000 forint, Terhelt2 V. r. terhelt 33 500 forint, Terhelt3 VII. r. vádlott 5 555 forint megfizetésére köteles.

[2] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Egyrészt az ügyészség élt perorvoslással valamennyi vádlott terhére súlyosítás, Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r. és Terhelt5 X. r. vádlottak vonatkozásában hosszabb tartamú börtönbüntetés, azzal arányos közügyektől eltiltás mellékbüntetés, magasabb összegű pénzbüntetés kiszabása; Terhelt3 VII. r., Terhelt4 IX. r. vádlottakra nézve pedig a szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzése, hosszabb tartamú börtönbüntetés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés, súlyosabb pénzbüntetés kiszabása, valamint a VII. r. vádlott részbeni felmentését is sérelmezve, bűnösségének további 1 rendbeli üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében való megállapítása, vele szemben 2 500 forint összegre vagyonekobjás intézkedés alkalmazása érdekében (23. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal utolsó, 4. oldal 1. bekezdés). Indokai szerint Terhelt3 VII. r. vádlottnál a részfelmentés tekintetében az ítélet a logika szabályaival ellentétes következtetéseken alapul, a bíróság a beszerzett bizonyítékokat nem összeségében értékelte, valamint a megállapított tényekből további tényekre hibás következtetést vont. E tényállási pont kapcsán rendelkezésre álló videofelvételen ugyanaz a mozdulatsor látható, melyet a VII. r. vádlott azon cselekmények kapcsán tanúsított, melyekkel összefüggésben bűnösségét megállapította a törvényszék. Ez a logika szabályaival teljesen ellentétes, eltérő tényállás megállapításával viszont a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölhető. Az I. r., V. r., VII. r., IX. r., X. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés nem igazodik kellőképpen a vádlottak társadalomra veszélyességéhez, nem alkalmas a büntetési célok elérésére. Az I. r., V. r., X. r. vádlottak vonatkozásában feltárt bűnösségi körülmények alapján a középmértéktől súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabása és ahhoz igazodó közügyektől eltiltás indokolt. A VII. r., és IX. r. vádlottak törvényi minimumban meghatározott szabadságvesztés büntetése pedig eltúlzottan enyhe, és a próbaidőre történő felfüggesztésre vonatkozóan sem merült fel azt indokoltá tevő körülmény. Mindezek alapján Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt3 VII. r., Terhelt4 IX. r., és Terhelt5 X. r. vonatkozásában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság velük szemben az elsőfokú bíróság által kiszabottnál hosszabb tartamú börtönbüntetést, ahhoz igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetést és magasabb napi tételszámú, valamint magasabb egynapi tétel összegű pénzbüntetést szabjon ki (Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség B.853/2023/11.).

[4] Az elsőfokú ítéletet másrészt védelmi fellebbezések támadták.

[5] Terhelt1 I. r. vádlott a tényállás téves megállapítása miatt megalapozatlanság, és a bűnösség megállapítását sérelmezve (23. számú jegyzőkönyv 4. oldal 3. bekezdés), védője eljárási szabálysértés, tényállás téves megállapítása, részleges megalapozatlanság,

anyagi jogszabálysértés, téves okszerű következtetés és a bűnösség megállapítása miatt elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében fellebbezett (26. számú elsőfokú irat). A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul nem tartotta be, eljárási szabályt sértett, ezen felül az általa megállapított tényállás felderítetlenség és helytelen ténybeli következtetés miatt részben megalapozatlan. A törvényszék a kihallgatott tanúknál nem tett eleget maradéktalanul figyelmeztetési kötelezettségének, ugyanis egyetlen tanút sem oktatott ki az önvádra kötelezés tilalmával összefüggő relatív mentességi jogára, melynek kiemelt relevanciája van, és az elkülönítés miatt ez az eljárási hiba álláspontja szerint nem is orvosolható a fellebbezési eljárásban, mert ismételt kihallgatásuk akkor válna jogszerűvé, ha arra valamennyi vádlott és valamennyi védő jelenlétében kerülne sor. Ezen túlmenően a leplezett eszközzel rögzített hang- és képfelvételek sem az eljárási törvény szabályai szerint lettek beszerezve, mivel az első érintett időszakban az indítványozó ügyészség nem jelölte meg név szerint a határállomáson szolgálatot teljesítő pénzügyőröket. Ennek elmaradása a felvételek döntő részénél a felhasználás akadályát képezi. A megalapozatlanság körében annak az álláspontjának adott hangot, hogy a törvényszék az I. r. vádlott bűnösségét az anyagi jog szabályainak, és a büntetőjogi alapelvek megsértésével állapította meg, mivel minden egyes vádpontonál külön kellett volna vizsgálni, hogy az adott eljárás valóban gördülékenyebb lett-e, s amennyiben igen, milyen módon, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott, s a tényállás emiatt részben felderítetlen maradt. A törvényszék bűnösségre következtető megállapításait hipotézisekre alapította, az minden tényállási pontnál kizárólag feltételezés, hogy az I. r. vádlott készpénzt vett ki az útlevelekből, következésképp tényből tényre helytelenül következtetett. Azon tényállások körében, amelyeknél az I. r. vádlott bűnsegédi részesi felelőssége került megállapításra, nem tartotta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy az I. r. vádlott által tudottan vesztegetésből származó pénzről van szó, továbbá a megállapított alkalmak számát is sérelmesnek tartotta, mivel egyetlen átvétel történt, következésképp maximum 1 rendbeli bűnsegédi minőség megállapítására kerülhet sor. Mindezek alapján a hivatkozott és súlyosnak tartott eljárási hibák miatt elsődlegesen már az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása mellett, másodsorban pedig fellebbezési tárgyalás tartásával az érintett tanúk ismételt kihallgatását, majd az említett megalapozatlansági hibák kiküszöbölése, eltérő tényállás megállapítása alapján az I. r. vádlott felmentésére is indítványt tett (8. számú másodfokú utóirat).

[6] Terhelt2 V. r. és Terhelt3 VII. r. vádlottak, valamint a védelmükben eljáró védő a határozat kihirdetésekor elsődlegesen felmentés, másodlagosan a joghátrány enyhítése miatt éltek perorvoslattal (23. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 4-7. bekezdései). Az V. r. és VII. r. vádlottak védője fellebbezését az ítéltábla előtt indokolta írásban, melyben elsődlegesen arra kívánt utalni, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelő logikai gondolatmenet alapján állapította meg az ítélet történeti tényállását, ezáltal nem fordított elég figyelmet a vádlotti védekezések tartalmára, így észszerű és logikus védekezési érvek maradtak értékelés nélkül. Nem a bizonyítékok tartalmának megállapítása, hanem az elsőfokú bíróság értékelésének folyamata hibás. A védelmi álláspont szerint ilyen ítélethez nem fűződhet joghatás, ezért a nem megfelelő következtetések kijavításával, más tényállás megállapításával az ítélet megváltoztatására tett indítványt akként, hogy a másodfokú bíróság mindkét vádlottat mentse fel a vád és törvényes következményei alól. Az enyhítésre irányuló másodlagos fellebbezési irány körében pedig azt maga sem vitatta, hogy az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelő büntetéseket szabott ki, melynek során még a középértékes bünteteskiszabási szabályokat is figyelembe vette, majd az enyhítő és súlyosító körülményeket az egyéb lényeges objektív körülményekkel együtt megfelelően értékelte. Ennek ellenére az V. r. vádlott tekintetében kiszabott büntetést az alanyi bűnösségi körülményekre és az időmúlásra hivatkozva eltúlzottnak írta le, míg a VII. r. vádlottat

érintően cselekményeinek nem nagy száma, részbeni felmentése és személyi körülményei miatt a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének mérséklését tartotta indokoltnak. Indítványozta ezért, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az e vádlottak vonatkozásában kiszabott büntetést jelentősen enyhítse, harmadsorban pedig hagyja helyben a határozatot (másodfokú iratok 9. számú utóirata).

[7] Terhelt4 IX. r. vádlott védője elsődlegesen védence felmentése érdekében jelentett be fellebbezést, melyet azzal indokolt, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves tényállást állapított meg, az ítélet a tényállás hiányai, részbeni felderítetlenség, a bizonyítást érintő iratokkal megmutatkozó ellentét, valamint helytelen ténybeli következtetések miatt megalapozatlan. Mivel a IX. r. vádlott nem követte el a terhére rótt bűncselekményeket, ezért indítványozta a felmentését, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítésére is indítványt tett (29. számú elsőfokú irat). A védelmi fellebbezést az ítéltábla előtt fejtette ki részletesen, azt hangsúlyozva, hogy a terhelt által előadott érdemi védekezést a bizonyítás eredménye nem cáfolta, sőt ellenkezőleg, álláspontja szerint az a kamerafelvételekkel és a vádlott-társak előadásával is összhangban áll. A tárgyaláson lejátszott felvételek nagy részén nem volt megállapítható, hogy a IX. r. vádlott pénzt vagy bármilyen tiltott tárgyat vesz át, azaz bűncselekmény megállapítására a bizonyítás anyaga nem alkalmas, következésképp felmentésnek van helye. Másodlagosan pedig azt kívánta hangsúlyozni, hogy a büntetés abban az esetben is megfelelő célt érhet el, amennyiben a szabadságvesztés végrehajtása alacsonyabb próbaidőre kerül felfüggesztésre, és az ítéleti belső arányok, a hivatkozott enyhítő körülmények is előirányozzák a joghátrány enyhítésének lehetőségét. Végül harmadlagos indítványként a határozat helybenhagyása mellett érvelt, azt kívánva cáfolni, hogy a vádhatóság által kiemelttel ellentétben a hasonló korrupciós cselekmények száma nem tekinthető olyan jelentősnek, hogy az ország nemzetközi megítélését sértené (15. számú másodfokú utóirat).

[8] Terhelt5 X. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodsorban a kiszabott büntetés enyhítése érdekében terjesztettek elő fellebbezést (elsőfokú iratok 27. és 28. sorszám). A védő jogorvoslatának elsődleges irányát a tényállás megalapozatlan voltával indokolta, álláspontja szerint a törvényszék a bizonyítékokat értékelő tevékenységének csak részben tett eleget, egyes bizonyítékokat figyelmen kívül hagyva, máskor pedig olyan értelmet adva azoknak, mellyel nem rendelkeznek. Ez pedig a tényállást hiányossá, felderítetlenné, iratellenessé tette. A váddal és az elsőfokú ítélet lényeges megállapításaival szemben a X. r. vádlott esetében nem vált ismertté olyan bizonyíték, amely vesztegetésre vonatkozó előzetes megállapodást támasztana alá, és valójában a kamerafelvételeknek is több értelme adható, melyre az érintett vádlott-társak cselekvősegeit illetően példákat hozott. A X. r. vádlott csak az 500 000 forintot meghaladó érték esetén működött közre személyesen, arra utaló adat pedig nincs, hogy ezeket az eljárásokat szándékosan lassította, fékezte volna. Vitatta, hogy védence bármely hivatalos személy által elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásához bűnsegélyt nyújtott volna, arra utalva, hogy a tényállás szerint e cselekmények már a jogtalan előny elfogadásával befejezetté váltak, melynek az átvett előny továbbadása, biztonságba helyezése nem volt része. A cselekmények száma konkrét ismeret hiányában a vádlott-társak számához igazítottan egyébként is maximum 4 rendbelinek minősülne. Indítványozta ezért, hogy a másodfokú bíróság a törvényszéktől eltérő tényeket állapítson meg, és bizonyítottság hiányában Terhelt5 X. r. vádlottat mentse fel a bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének vádjá alól. Jogorvoslata másodlagos indokaként pedig a súlyosításra irányuló ügyészégi indítvány eltűlzott voltára is utalva a már feltárt enyhítő körülmények nyomatékának kiemelésével a joghátrány enyhítése, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása mellett érvelt (10. számú másodfokú irat). Fellebbezéséhez a X. r. vádlott is indokolást fűzött, melyben a személyét is érintő ítéleti megállapítások és tényállási pontok számbavételével kívánt rámutatni arra, hogy miért

értékelt hibásan, egyoldalúan a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság. Mindezek alapján védőjével egyetértve maga is eltérő tényállás megállapítását, az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást előzetes megegyezése beosztottjaival arra, hogy jogtalan anyagi előnyt fogadjanak el. Ilyen cselekményhez nem nyújtott segítséget, ezért a felmentését indítványozta (13. számú másodfokú utóirat).

[9] Az ítélet kihirdetésekor jelen volt, de a nyilatkozattételre határidőt fenntartó Terhelt4 IX. r. vádlott saját jogon nem élt fellebbezéssel.

[10] Jelzést érdemel, miszerint az eljárásban szintén érintett további vádlottak közül elítélt III.r. III. r., elítélt VIII.r. VIII. r., elítélt XI.r. XI. r., elítélt XIII.r. XIII. r., elítélt XV.r. XV. r., elítélt XVI.r. XVI. r. vádlottak vonatkozásában a Nyíregyházi Törvényszék 7.B.368/2021/72. és a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.177/2023/22. szám alatt jogerős ítéletet hozott. vádlott1 II. r., vádlott2 IV. r., vádlott3 VI. r., vádlott4 XII. r. és vádlott5 XIV. r. vádlottak tekintetében pedig az elsőfokú bíróság a 2024. április 18. napján kihirdetett 7.B.34/2023/18-II. számú végzésével az ügy újabb elkülönítéséről döntött, velük szemben az eljárás jelenleg is folyamatban van, jogerős ügydöntő határozat meghozatalára még nem került sor.

[11] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.202/2024/3. számú átiratában az ügyészség fellebbezését változatlanul fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Észrevételei szerint a törvényszék többségében a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek betartásával folytatta le eljárását, megjegyezte azonban, hogy a tanúkkal nem megfelelő módon közölt tanúzási figyelmeztetés miatt – melyet már a Debreceni Ítéltábla a Bf.I.177/2023. számú előzményi ügyben maga is részletezett – indokolt azokat a tanúkat ismételtén kihallgatni, akik vallomásaira az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott. E mellett 7 vádpontot érintően a nem megfelelő jegyzőkönyvezés miatt nem tartotta ellenőrizhetőnek, hogy a leplezett eszközzel beszerzett felvételek valóban lejátszásra kerültek-e az elsőfokú tárgyaláson. Egyebekben a szükséges bizonyítást a törvényszék foganatosította, a történeti tényállást a bizonyítási anyag alapján – Terhelt3 VII. r. vádlott részfelmentését eredményező egyetlen tényállási pont kivételével – okszerűen mérlegelve és értékelve állapította meg. Erre tekintettel az I. r., V. r., VII. r., IX. r., és X. r. vádlottak vonatkozásában felmentést célzó fellebbezések nem vezethetnek eredményre. Terhelt3 VII. r. vádlott tekintetében az 580. pontban rögzített tényállás viszont részlegesen megalapozatlan, téves ténybeli következtetés eredménye, mert ugyanabban az időben ugyanazon személy ugyanolyan körülmények között végrehajtott ugyanolyan cselekményének logikusan csak egy értelmet lehet tulajdonítani. Megjegyezte azonban, hogy a másodfokú eljárásban a videofelvételen látható magatartás alapján helyes ténybeli következtetés vonható, ez alapján a vádirattal egyező tényállás megállapítására és a VII. r. vádlott bűnösségének kimondására lehetőség nyílik. Ezen túlmenően kitért arra, hogy álláspontja szerint a bűnösségi körülmények között nagy nyomatékkan szükséges figyelembe venni a vádlottak által elkövetett cselekményeknek Magyarország nemzetközi megítélését mélyen sértő jellegét, az enyhítő hatással járók súlya pedig az ítéletben hivatkozottnál csekélyebb. Mindazonáltal álláspontja szerint a törvényszék e körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte, s a generális prevenciónak is kisebb jelentőséget tulajdonított, amikor a vádlottakkal szemben a büntetéseket kiszabta, és indokolatlanul alkalmazta a szabadságvesztés büntetés felfüggesztésének kedvezményét is a VII-IX. r. vádlottaknál. Ezért az ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítéltábla tartson tárgyalást, majd az indítványozott bizonyítást követően az 580. pont tekintetében eltérő tényállást megállapítva Terhelt3 VII. r. vádlottat mondja ki bűnösnek további 1 rendbeli üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében. Valamennyi vádlottal szemben lényegesen súlyosabb szabadságvesztést, pénzbüntetést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabjon ki, a VII. r.

és IX. r. vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztését mellőzze, a VII. r. vádlottól lefoglalt 2 500 forintba további vagyonekbeosztást rendeljen el, az ítélet indokolását a vagyonekbeosztásokra nézve egészítse ki, egyebekben pedig hagyja helyben a határozatot.

[12] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[13] A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyész képviselője az elsőfokú bíróság által időközben meghozott jegyzőkönyvet kijavító végzésre is figyelemmel a továbbiakban aggálytalannak tekintette az elsőfokon felvett bizonyítást a leplezett eszközzel rögzített felvételek terjedelmét illetően, majd az észrevételében foglaltakkal egyezően tett indítványt valamennyi vádlottat érintően az elsőfokú ítélet megváltoztatására, Terhelt3 VII. r. vádlott bűnösségének megállapítására további 1 rendbeli üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntetében, illetőleg az I. r., V. r., VII. r., IX. r., X. r. vádlottak büntetéseinek súlyosítására az ügyészségi fellebbezésben foglaltaknak megfelelően az írásban jelzett joghátrány mellett, egyéb rendelkezésekben pedig a határozat helybenhagyására.

[14] A védők az elsőfokú ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezéseiket változatlan tartalommal fenntartották, ekként az ítélet megváltoztatását, a vádlottak felmentését, esetlegesen a határozat hatályon kívül helyezését, illetőleg enyhébb joghátrányt tartva alaposnak, kitérve arra is, hogy a büntetések súlyosítására irányuló ügyészségi indítvány álláspontjuk szerint nem foghat helyt.

[15] A másodfokú nyilvános ülésen megjelent Terhelt1 I. r. vádlott az utolsó szó jogán azt hangsúlyozta, hogy bűncselekményt nem követett el, munkáját esküjének megfelelően végezte, azt soha nem szegte meg. Terhelt2 V. r. vádlott a védője által előadottakkal értett egyet, Terhelt3 VII. r. terhelt ezen felül kiemelte, hogy mindig a jogszabályok betartásával járt el, bűncselekményt nem követett el. Terhelt4 IX. r. vádlott pedig szintén vitatva a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, alapvetően a felmentését, másodsorban a büntetés enyhítését kérte.

[16] A fellebbezések nem alaposak.

[17] A másodfokú bíróság – tekintettel az ügyészségi és védelmi jogorvoslatok okára és irányára – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen felülvizsgálta, azaz a revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására illetőleg a felmentő rendelkezésre, a cselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A Be. fellebbezési normáiban is főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben a perorvoslatok támadták a tényállást, a védők a bűnösség megállapítását, valamint részben a cselekmények jogi minősítését, illetőleg az ügyészség a VII. r. vádlott vonatkozásában hozott részfelmentő rendelkezést, ezért korlátozott revízióra nem kerülhetett sor.

[18] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást döntően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezve.

[19] Elöljáróban azonban jelen eljárásban is szükséges megemlíteni, hogy az alapvetően egy vádba foglalt, tizenhat vádlottat érintő ügy elkülönítése elítélt III.r. és öt társa, valamint Terhelt1 és kilenc társa ügyére, ezt követően a további elkülönítés vádlott1 és négy

társa tekintetében, majd azok külön elbírálása nem volt célszerű. Az alapvetően azonos bizonyítékok értékelésének menete, módszere miatt az ugyanolyan elkövetési magatartással megvalósított bűncselekménnyel vádolt passzív elkövetők cselekményét rendszerint egy ítéletben kell elbírálni, ez adódik abból is, hogy külön folytatott eljárásokban szükségszerűen felmerülhet az eltérő tényállás megállapításának lehetősége, mely nyilvánvalóan elkerülendő. Az elsőfokú bíróság elkülönítő rendelkezései eljárási hibát nem jelentenek és jelen ítélet elbírálása értelemszerűen nem jelent kötöttséget sem a bizonyítékok értékelésére, sem a tényállás megállapítására a még folyamatban lévő büntetőügyben, mert minden egyes terhelt cselekménye más és közvetlen összefüggés jelen eljárás vádlottjai és a még tartó per terheltjei között egyes tényállásokra vetítve nincs. Általános bizonyíték-értékelési elvek pedig nem határozhatják meg különböző terheltek elleni vád megítélését, mert a vádirat a részbeni módosítása után is megfelelt a Be. 422. § (1) bekezdés a), b) pontjában írt tartalmi elvárásoknak és az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor azt az elkülönítések után is érdemi elbírálás alapját képezőnek tekintette.

[20] A törvényszék akkor viszont tényszerűen eltért az eljárási szabályoktól, amikor az előkészítő üléstől eltérően a Be. 523. § (1) bekezdésében írtak ellenére a tárgyaláson már nem figyelmeztette a vádlottakat a terhelti eljárási jogokra. Mindez az ítéltábla szerint relatív hibának tekinthető, mert a Be. 185. § (1) bekezdés szerinti, valamint a Be. 523. § (1) bekezdésében írt további terhelti figyelmeztetés a 2021. november 4. (I. r. vádlott), november 9. (V. és VII. r. vádlottak), november 11. (IX. r. terhelt), november 16. (X. r. vádlott) napján tartott előkészítő ülésen valamennyi felülbírálattal érintett terhelt esetében elhangzott (34. számú elsőfokú jegyzőkönyv). A bírói gyakorlat pedig következetes abban, hogy elegendő eljárási szakonként egyszer közölni a terhelttel a figyelmeztetést, ekként az elsőfokú bíróság előtt is, mégpedig az első kihallgatása alkalmával, amit jogirodalmi álláspontok is megerősítenek és a Be. 185. § (2) bekezdése szintén erre utal. A hiba ezért relatív, csekély súlyú, de miután a perjogi szabályoknak nem teljesen felelt meg a figyelmeztetés, a továbbiakban követendő helyes gyakorlat érdekében a megemlítése nem maradhatott el.

[21] Arra kifogástalanul hivatkozott mind a fellebbviteli főügyészség képviselője, mind az I. r. vádlott védője, hogy az elsőfokú bíróság tanú3, tanú4, tanú2, tanú5 tanúkat nem figyelmeztette a Be. 172. § (1) bekezdése szerinti relatív mentességi jogra, nevezetesen arra, hogy aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben a vallomást megtagadhatja. Megjegyzendő, hogy az említett hiányosság gyakorlatilag az elsőfokú bizonyítás során kihallgatott valamennyi tanúnál felmerült. A figyelmeztetés szükségessége a vádhatóság és a védelem által megnevezett tanúk – mint előljárók – esetében kétségtelenül indokolt lett volna, mert az ügyben benyújtott, ekként a bíróság által kimerítendő vád és a vádmódosítás tényállása egyaránt azt tartalmazta, hogy a vádlottak a korrupciós bűncselekményeket előljáróik tudtával és támogatásával hajtották végre. Biztosak lehettek abban, hogy előljáróik részéről nem kell tartaniuk felelősségre vonástól. Több esetben a beosztott pénzügyőr vezetője jelenlétében fogadta el hivatalos eljárása során a jogtalan előnyt (Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség 3.Nyom.40/2019/396. számú vádirat 7. oldal 1. bekezdés, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.984/2021/29. számú vádmódosítás 3. oldal 5. bekezdés). Nyilvánvaló, hogy a vádlottak terhére rótt korrupciós bűncselekménynek a vádló által kiemelt részlettenyei mellett valamennyi kihallgatandó vezető beosztású pénzügyőr tanú esetében fokozott körültekintéssel kellett volna érvényesíteni az önvádra kötelezés törvényi tilalmát, ennek érdekében megadni számukra a szükséges felvilágosítást. Ugyanakkor tanú3, tanú4, tanú2 tanúk arról számoltak be, hogy jelen felülbírálattal érintett ügy vádlottjai nem voltak a beosztottjaik, míg tanú5 csak a vád tárgyát képező cselekménysort követően, 2021-től teljesített szolgálatot a . Közüti Határátkelőhelyen, következésképp konkrétumokról nem, csupán általában véve beszéltek a szolgálati helyen bevett eljárási rendről. A szintén kihallgatott tanú1 tanút is indokolt

megemlíteni, aki azonban kizárólag az alapügyben érintett elítélt XV.r. XV. r. vádlott cselekvőségére tett vallomást mint a terhelt által bejelentett mentő tanú, bár esetében is tény, miszerint szavahihetőségének vizsgálata kiemelt fontossággal bírt annak során, hogy a vádló által a jogtalan előnyként megjelölt dolgok milyen címen, milyen körülmények között kerültek a XV. r. vádlotthoz. Kimondható tehát, hogy a törvényszéknek a tanúk figyelmeztetésével kapcsolatos eljárása nem mindenben felelt meg a perrendnek, de miután végül egyikük vonatkozásában sem merült fel kihallgatásuk során, hogy vallomásukban magukra vagy hozzátartozójukra terhelő adatokat szolgáltatott volna, mindez nem jelentett olyan súlyú eljárási szabálysértést, amely a személyi bizonyítás törvényességét megkérdőjelezhetné. Az egységes gyakorlat érdekében azonban az ítéltábla szükségesnek tartotta ennek a kiemelését.

[22] Az említettek miatt a másodfokú bíróság nem találta eljárásjogi akadályát az elsőfokon beszerzett tanúvallomások felhasználásának, s miután megfelelő ténybeli alapja sem volt a személyi bizonyítás indítványozott megismétlésének, az ügyészség által tanú3, tanú4, illetőleg az I. r. vádlott védője részéről e két tanú mellett tanú2, tanú5 ismételt kihallgatására irányuló bizonyítási indítványokat elutasította [Be. 561. § (3) bekezdés f) pont].

[23] Végül szükséges kitérni rá, hogy az elsőfokú bíróság a perbeszéd megtagadása során nem mindenben a törvényben írt időrendnek megfelelően biztosította a védők részére a védőbeszéd megtagadását, különösen pedig a vádlottak számára az utolsó szó jogán történő felszólalás lehetőségét. Ugyanis nem valamennyi védőbeszéd után került sor az utolsó szó jogán előadottakra, hanem gyakorlatilag vádlottakra külön-külön csoportosította azokat, mert egy adott vádlott védője által megtartott perbeszédet követően engedte, hogy az érintett vádlott az utolsó szó jogán felszólaljon, majd ezt újabb védőbeszéd követte (18. számú tárgyalási jegyzőkönyv 9-15. oldal). A Be. 541-546. §-ai azonban egyértelmű iránymutatást adnak a perbeszéd, felszólalások, utolsó szó jogán előadottak sorrendjére. Az 545. § értelmében az ügydöntő határozat meghozatala előtt az utolsó szó joga a vádlottat illeti, mely egyébként az említett eljárási cselekmény elnevezéséből is következik. Annak joga tehát ezáltal némileg sérült, hogy az eljárás más résztvevőit meghallgatva a vádlottak adhattak elő utoljára saját érveiket a határozat kihirdetése előtt, de miután az utolsó szó jogát valamennyiük részére biztosította a törvényszék, s azzal éltek is, mindez nem járt az eljárási jogok lényeges sérelmével.

[24] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely azonban kisebb részben ellentétes az iratok tartalmával [Be. 592. § (2) bekezdés c) pont]. Ez a megalapozatlanság azonban csak szűk körű, és abból következik, hogy a törvényszék az általa elfogadott bizonyítékokkal részben ellentétesen, mérlegelő tevékenysége eredményétől függetlenül, a vádirati tényállással egyezően néhány esetben nem a bizonyítékként felhasznált felvételeknek megfelelően rögzítette a jogtalan előnyként elfogadott készpénz átvételének módját, helyét, illetőleg tényleges időpontját. A helyesbítés tehát nem maradhatott el, mivel a részbeni ténybeli hibát másodfokú eljárásban kötelező módon orvosolni kellett (EBH2019.B.9, BH2019.220).

[25] Az ügydöntő határozat törvény szerinti szerkezetét követve azonban először a tényállás körébe nem tartozó, ezért bizonyítást sem igénylő, a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában megjelölt, s az elsőfokú ítélet meghozatalához képest megváltozott terhelti személyi körülményeket az alábbiakkal pontosítja, illetve egészíti ki a fellebbezési eljárásban csatolt iratok alapján a másodfokú bíróság (9/I., 14., 21. számú másodfokú irat).

[26] Elsőfokú ítélet [5] bekezdés: Terhelt2 V. r. vádlott jelenleg a cég1 Kft. (cég címe) alkalmazásában áll mint gépkocsivezető, mely tevékenységéből havi nettó 336 790 forint átlagbére származik.

[27] [7] bekezdés: Terhelt4 IX. r. vádlottnak 2025. február 5. napján leánygyermek született, ekként már két kiskorú gyermeke eltartásáról gondoskodik saját háztartásában. A IX. r. vádlott jelenlegi havi jövedelme nettó 216 790 forint.

[28] A Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában írt történeti tényállás részbeni és a másodfokú eljárásban elhárítandó megalapozatlanságát az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja, az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékokat érintő ügyiratok tartalma alapján a következők szerint küszöböli ki.

[29] Elsőfokú ítélet [25] bekezdés – 6. tényállás: Terhelt1 I. r. vádlott *a szolgálati helyeként kijelölt kezelőfülkében* vette át az útlevelebe rejtett pénzüsszeget az ismeretlen személytől (nem pedig a kilépési sávon).

[30] [61] bekezdés – 42. tényállás: Az I. r. vádlott ebben az esetben is *a szolgálati helyeként kijelölt kezelőfülkében* vette át az útlevelebe elhelyezett pénzüsszeget az ismeretlen személytől (a kilépési sáv helyett).

[31] [63] bekezdés – 44. tényállás: A kilépésre jelentkező ismeretlen személy *a szolgálati helyeként kijelölt kezelőfülke ajtaján keresztül benyúlva adta át* az útlevelebe rejtett pénzüsszeget az I. r. vádlottnak, aki azt elfogadta (nem a kilépési sávon).

[32] [216] bekezdés – 519. tényállás: Terhelt2 V. r. vádlott *4 órakor* vette át az útiokmányba rejtett készpénzt az ismeretlen személytől, elfogadva a jogtalan előnyt.

[33] [240] bekezdés – 564. tényállás: Terhelt3 VII. r. vádlott 18 óra 42 perckor fogadta el a készpénzt, mint jogtalan előnyt, amikor azt egy ismeretlen személy az útlevelebe elrejtve *beadta neki a kezelőfülkébe* – tehát nem a kilépési sávon – és 18:44-kor vette ki az okmányból, majd rejtette azt ruházatába.

[34] [248] bekezdés – 572. tényállás: Egy ismeretlen személy ezúttal is *a kezelőfülkébe adta be* – tehát nem a kilépési sávon – az útlevelebe elrejtett készpénzt a VII. r. vádlottnak, melyre 13 óra 17 perckor került sor.

[35] A tényállás kiegészítése és helyesbítése a cselekményekről készült, leplezett eszközzel rögzített hang- és képfelvételeken, illetőleg azok írásbeli kivonatain (nyomozási irat I. kötet 11. oldal, I. kötet 67. oldal, V. kötet 45. lapszám, VII. kötet 11. és 33. oldal, VII. kötet 47. oldalszám) alapszik.

[36] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a megalapozottság fogalmát a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra dogmatikai alapon a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. A jogtudomány és a bírói gyakorlat szerint ugyanakkor a tényállás általában akkor megalapozott, ha az elsőfokú bíróság (az elsődleges ténybíró) a vádló által vád tárgyává tett és általa bűncselekménynek értékelt eseményt a vád keretei között, a tettazonosság elvének megfelelően a törvényes bizonyítás lefolytatását követően valósághűen, helyesen és hiánymentesen állapítja meg (BH2024. 106). A vádtól eltérő tényálláson alapuló felmentő ítéletnél pedig értelemszerűen a tettazonosság sajátosan érvényesül. Az említett követelményeknek a ténybeli helyesbítést követően a felülbírált ítélet megfelel, mert a tényállás nem a fő részeiben, hanem csak a fő részeket összekapcsoló, átkötő, ugyan jelentős, de a vádlottak felelősségét meg nem kérdőjelező tények tekintetében volt kis mértékben megalapozatlan, nem pedig az ügyészség és a védők által jelzett okok miatt.

[37] Ki nem küszöbölhető megalapozatlansági hiba tehát jelen ügyben nem volt feltárható. Az elsőfokú bíróság valamennyi lényeges tényre alapos bizonyítást folytatott, az ügy helyes eldöntése szempontjából fontos személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelte. Részletekbe menően vette számba a vádlottak védekezését, az eljárás során tett részben eltérő vallomásaikat, a releváns tanúvallomásokat, különösen a tárgyi és az

okirati bizonyítékokat, mint a leplezett eszközzel készült hang- és képfelvételeket, valamint azok kivonatait, a külső kamerafelvételek adatait, az eljárási rend, a határregisztrációs rendszer, az áfa nyilvántartó rendszer, a szolgálatvezénylés adatait, a kutatási és lefoglalási jegyzőkönyveket, továbbá az egyéb okiratokat. A törvényszék a bizonyítás eredményét több oldalról, a perrendnek megfelelően elemezte és nem vétett logikai hibát a mérlegelése során. Átfogóan is vizsgálta azokat a szolgálati feladatokat, amelyeket a vádlottaknak el kellett látni a váddal érintett időszakban a . Közúti Határátkelőhelyen végzett áfa, export és tax free ügyintézés során, majd az egyes vádlottak cselekvőségére külön-külön kitérve vont a mérlegelés körébe az említett bizonyítékokat.

[38] Valamennyi vádlott vitatta a büntetőjogi felelősségét, védekezésük szerint a külföldi utas áfa visszaigénylési eljárás során mindenben a szolgálati szabályzatnak megfelelően jártak el, működésükkel összefüggésben nem részesültek jogtalan előnyben, az ügyintézés nem gyorsíthaták vagy lassíthaták, továbbá az esetek elhanyagolható részében ha nem is teljesen szabályos módon, de ellenérték fejében vásároltak az országhatáron kilépő személyektől csekély értékű árukat, édességet, akár szeszes italt. Más esetekben korábbi üzleti kapcsolatból, értékesítésből eredő tartozás, elszámolás zajlott a külföldi határátlépőkkel, azonban egyik ilyen ügylet sem értékelhető bűncselekményként. Ugyanígy nyilatkozott felettesként Terhelt5 X. r. vádlott is, aki leginkább azt emelte ki, hogy szolgálati feladatából következően neki nem is lehetett teljes körű rálátásra az ügyintézését végző kollégái konkrét tevékenységére.

[39] A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében is kifogástalanul mérlegelte, és nem tévedett, amikor a tényállást a központi vádbeli tényeket tagadó Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt4 IX. r., Terhelt5 X. r. – illetőleg egyetlen esettől eltekintve – Terhelt3 VII. r. vádlottak védekezésével szemben elsősorban a leplezett eszközzel rögzített hang- és képfelvételekre alapította, mert e bizonyítékokat az ítéletben hibátlanul indokoltak szerint más bizonyítékok is támogatták, megerősítették. Az ügyben főként ez a tárgyi-okirati bizonyítási anyag volt a meghatározó, ezért annak eredményét a törvényszék fokozott gondossággal elemezte és nem vétett logikai hibát a mérlegelés során.

[40] A tényállás megállapítása során az elsőfokú bíróság a közvetett bizonyítás szabályait is helyesen alkalmazta, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre helytállóan következtetve, mely elengedhetetlen volt ilyen huzamos cselekménysor mellett. A mérlegelő tevékenység eredményeként a büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges tények hiánymentesen rögzíthetők voltak. A ténybeli következtetés a közvetett bizonyítás része, és az elsőfokú bíróság a logika törvényei szerint járt el mind a külső, mind a belső, a vádlottak cselekményéhez fűződő értelmi- akarati viszonyára helyesen következtetve. A törvényszék megalapozottan döntött a személyi bizonyítás elrendelését, kiegészítését – így az „aktív vesztegetők” tanúkihallgatását – célzó és további okiratok beszerzésére irányuló védelmi bizonyítási indítványok elutasításáról is, melynek indokaival (ítélet [332]-[335] bekezdés) a másodfokú bíróság egyetértett. A tényállás ugyanis megalapozott volt, erre vonatkozóan a védők a másodfokú eljárásban sem állítottak új tény, új bizonyítékra sem hivatkoztak.

[41] A védelem által hiányosnak talált bizonyítás kiegészítésére valóban nem volt szükség a tényállás további tisztázásához, mert a személyi és tárgyi, okirati bizonyítékok kellő mélységben beszerzésre kerültek. A vádirat majd a vádmódosítás tényállása ugyanis egyértelműen tartalmazta mindazon tényeket, amelyek kijelölték a büntetőjogi felelősség kérdésében való vizsgálat kereteit (EBH2013.B.10.). Az ily módon kimerítendő vádban rögzített cselekmények pontos leírása [Be. 422. § (1) bekezdés b) pont] alapján nem merülhetett fel kétség arra vonatkozóan, hogy a vád tárgya kizárólag a határátkelőhelyen szolgálatot teljesítő pénzügyőr foglalkozású vádlottak szolgálati feladatainak ellátásával volt

kapcsolatos, melynek során passzív vesztegetőként jogtalan előnyt fogadtak el az ország területéről kilépésre jelentkezőktől. Nem az aktív vesztegetők cselekvőségének vizsgálata volt tehát a bíróság feladata, akiknek személyazonossága az esetek döntő többségében nem is volt tisztázott, lévén, hogy egy-egy áfa ügyintézésrel érintett gépjárműben több utas is tartózkodott az ügyintézés során, mely azzal járt, hogy kellő bizonyossággal nem is lehetett állást foglalni abban, kitől származhatott – akár más személy közvetítésével – az átadott, a vádhatóság által készpénzként, bankjegyként megjelölt előny. Rámutat az ítéltábla, hogy bizonyítási indítványaik előterjesztése során többségében a védők sem jelöltek meg név szerint vagy más módon pontosan beazonosítható személyeket, mint lehetséges passzív vesztegetőket, ekként az említett bizonyítási indítvány nem volt kellően konkrét, de a Be. 520. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat sem teljesítette, hiszen a fentebb kifejtettek miatt nem lehetett alkalmas a passzív vesztegetői cselekvőség vizsgálata kapcsán a felvett bizonyítás cáfolatára. Ilyen bizonytalansági tényezők mellett nem tévedett a törvényszék, amikor úgy találta, hogy az indítványozott bizonyítás teljesítése időigényessége mellett nem járhat az indítványokban hivatkozott eredménnyel sem.

[42] Az ügy sajátossága, hogy a bizonyítás gerincét a leplezett eszköz igénybevételeivel végzett titkos megfigyelés során keletkezett hang- és képfelvételek jelentették. Terhelte I. r. vádlott védője már az elsőfokú bíróság előtt, majd a jogorvoslat írásbeli indokolásában és a perbeszédében is visszatérően kifogásolta, hogy a nyomozás során e bizonyítékok nem a törvényi előírásoknak megfelelően kerültek beszerzésre, mivel az engedélyezés elrendelésére irányuló ügyészségi indítvány nem tartalmazta tételesen azoknak a személyeknek a nevét, akik a rögzítéssel érintett helyiségekben a megjelölt időszakban szolgálatot teljesítenek. Álláspontja szerint ezáltal ezek a bizonyítékok nem használhatók fel az eljárásban (fellebbezés indoklás 5-6. oldal).

[43] A védő által hivatkozottak kapcsán szükséges arra kitérni, hogy – amint arra már utalt a másodfokú bíróság – a nyomozási és a bírósági eljárással kapcsolatban nem rögzíthető olyan súlyos eljárási szabálysértés, mely az elsőfokú bíróság által felhasznált bizonyítékokat vagy a tényállást érintené. A bíróság számára csatolt nyomozási iratok alapján az állapítható meg, miszerint a . Közüti Határátkelőhely területén található személyforgalmi kezelőépület kilépő és belépő oldali pénztárában, ügyfélterében, a kilépő és belépő oldal 5. és 6. forgalmi sávjának kezelőfülkéjében, előterében a titkos kutatást és a helyiségek titkos megfigyelését 2018. október 30. napjának 16 órájától 2019. január 27. napjának 16 óráig tartó időszakra engedélyezte a Budai Központi Kerületi Bíróság nyomozási bírója a 41.KBN.0196/2/2018.Tük. számú 2018. október 26. napján kelt végzésével, mégpedig a Központi Nyomozó Főügyészség 1.Tük.1-66/9/2018. számú előkészítő eljárásban előterjesztett indítványa alapján. Az alkalmazással érintett személy(ek)re vonatkozóan mind az indítványban, mind az engedélyező határozatban azok az adatok kerültek rögzítésre, miszerint a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Adó- és Vámigazgatóság . Főosztály ismeretlen személyazonosságú pénzügyőre, aki a megjelölt hivatali helyiségeket szolgálatteljesítésre használja. Az ismeretlen pénzügyőrök a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjai, akik a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 7. § (1) bekezdés c) pontja alapján a védett állományhoz tartoznak. Az eljárás alapját a Btk. 294. § (1) bekezdés szerinti hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és a Btk. 305. §-ban meghatározott hivatali visszaélés büntette képezte. Az iratokból az is kitűnik, hogy a bírói engedélyhez kötött leplezett eszköz alkalmazásának meghosszabbítására irányuló 3.TÜK.7/2-77/2019. számú ügyészségi indítvány (2019. január 18.), és a titkos megfigyelés meghosszabbítását engedélyező Debreceni Járásbíróság 2019. január 22. napján kelt K.T.16/2019/2. számú végzése már konkrétan nevesítette érintett személyként jelen ügy vádlottjait is.

[44] A Be. 236. § (1) bekezdése értelmében a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazásának engedélyezéséről a bíróság az ügyészség indítványa alapján határoz, a (2) bekezdés b) pontja szerint az indítványnak egyebek mellett tartalmaznia kell a rendelkezésre álló, az alkalmazással érintett személy azonosítására szolgáló adatokat. A Be. 237. § (3) bekezdés a) pontja alapján utóbbi, azonosításhoz szükséges rendelkezésre álló adatokat az engedélyezésről szóló bírósági határozatban is meg kell jelölni.

[45] A Be. 236. § (2) bekezdés b) pontjában írt törvényi elvárás fogalmilag azt jelenti, hogy az alkalmazás alanyra konkretizált, ami viszont csupán azt feltételezi, hogy az ügyészség meghatározott személyre indítványozza. Az adott személy neve, egyéb személyi adata nem feltétlen szükséges, hiánya nem jelent akadályt. A lényeg, hogy konkrét alanyra vonatkozzon, akinek a személye nem általánosságban megjelölt (mint például valaki, a jelenlévők stb.), hanem adott legyen (Büntetőeljárás jog, Kommentár a gyakorlat számára, Orac Kiadó Kft., Budapest 2024, I. kötet 561. oldal). Az indítványban megjelölendő azonosításhoz szükséges adatok az eljárás kezdetén nem jelentenek konkrét nevet, születési adatokat. Nem kizárt az olyan meghatározás, mint „adott hívószámot használó ismeretlen személyazonosságú személy” (Kommentár a büntetőeljárás törvényéhez, Wolters Kluwer Hungary, Budapest 2018, Főszerkesztő: Polt Péter, 1. kötet 526. oldal).

[46] Adott esetben a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök engedélyezését követően rögzített felvételek felhasználhatóságát már az elsőfokú bíróság is kimerítően vizsgálta, mellyel kapcsolatban széleskörű, alapos indokolást adott ([335] bekezdés), ezzel az ítéltábla is egyetértett. Tény, hogy az alkalmazással érintett személyek konkrét személyi adatai jelen ügyben nem voltak még ismertek az előkészítő eljárásban, de az érintett személyek foglalkozásának, közelebbről pedig szolgálati helyének, beosztásának megjelölése, a határátkelőhely egységén belül is a szolgálatteljesítésre használt hivatali helyiségek egyértelmű megnevezése valóban alkalmas volt az engedélyezéssel érintett kör olyan mérvű leszűkítésére, amely az engedélyezéshez szükséges törvényi előírást így teljesítette, összhangban a törvénnyel és a fentebb bemutatott, a jogértelmezést elősegítő és a jogalkalmazók számára ismert kommentárokból kifejtettekkel. Az indítvány és az engedélyező határozat mindezeket teljeskörűen tartalmazta, következésképp a felvételekből és a tartalmakat rögzítő kivonatokból, mint bizonyítási eszközökből származó bizonyíték felhasználását törvényi feltétel hiánya nem zárta ki. Beszerzésük megfelelt a Be. 214. § és a Be. 231-237. §-ban foglaltaknak, mely miatt azokat fel is kellett használni, figyelemmel a Be. 252. §-ban írtakra is. Végül meg kell jegyezni azt is, miszerint a törvényszék által 2025. január 13-án meghozott és 2025. január 27. napján véglegessé vált 7.B.34/2023/38. számú kijavító végzés alapján teljesen egyértelművé vált, hogy az elsőfokú bíróság a felvételeket s kivonatokat maradéktalanul tárgyalás anyagává tette, ezt a továbbiakban a fellebbezési főügyészség, valamint az eljárás más résztvevői sem vitatták.

[47] Az elsőfokú bíróság kiemelt figyelmet fordított a felvétellel rögzített körülmények elemzésére, és helytállóan járt el akkor, amikor a hang- és képanyag eredményének tárgyaláson való megismerését követően az említett bizonyítékokat a továbbiakkal is összevetette, azaz a bizonyítás anyagát összességében is értékelte, mely már kétségtelenül alkalmas volt egyes tényekből eredő további ténybeli következtetések levonására. Így arra is, hogy a tárgyaláson egyes esetekben még kellően be nem azonosított, vádlottak birtokába került dolog csakis készpénz, ekként jogtalan előny lehetett. Az elsőfokú ítéletben ebben a körben kifejtettekkel ([279]-[302]) mindenben egyet lehetett érteni, mert különösen Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r. vádlottak esetében volt szembeűnő, hiszen náluk megglehetősen gyakran ismétlődött a tényállásszerű elkövetési magatartás, s egyik vádlott sem tudott a tevékenységére okszerű magyarázatot adni, védekezésüket a törvényszék – helyesen – nem fogadta el.

[48] Itt utal rá az ítéltábla, miszerint az irat részét képező, és az elsőfokú tárgyaláson lejátszott felvételekből olyan is rendelkezésre állt, amely alátámasztotta, hogy a vádlottak – védekezésükkel ellentétben – tényszerűen befolyásolhatták, akár lassíthatták is az ügyintézt, mégpedig számottevő módon. Értelemszerűen az ügyfeleknek ezáltal érdekükben állt, hogy a munkameneten az adott pénzügyőr jóindulatát elnyerve gyorsítsanak, melynek kézenfekvő módja a vádiratban és az ítéleti tényállásban írt készpénz átadása. Ez egyértelműen kiderül Terhelt1 I. r. vádlott és egy ismeretlen utas között 2018. december 20. napján folytatott beszélgetésből, amikor maga a vádlott tesz javaslatot, hogyan lehet gördülékenyebben adminisztrálni az utas által vásárolt tv készülék kivitelét az országból (41. számú tényállás, nyomozási irat I. kötet 65. oldal), illetőleg amikor 2019. január 17-én az ügyintézés hosszáról beszél az utassal, és arról, hogy addig hol várakozzon (120. tényállás, I. kötet 97. lapszám). Terhelt3 VII. r. vádlott esetében szintén eklatáns példa, amikor 2018. december 8-i szolgálata során egy ismeretlen utas kifejezetten türelmetlen módon, sürgető kéréssel fordul hozzá, jelezve, mennyire fontos lenne neki a gyors, soron kívüli ügyintézés, s ennek nyomataként hagyja a fülkében útlevelét, benne a készpénzzel, melyet a VII. r. vádlott magához is vett (564. tényállási pont, nyomozási irat VII. kötet 11. oldal). Utal e részben az ítéltábla az alapügyben hozott Bf.I.177/2023/22. számú ügydöntő határozatában hivatkozottakra is ([48] bekezdés), mely elsősorban a vádlottak korábbi kollégája, elítélt XIII.r. volt terhelt-társ cselekvőségével kapcsolatos, de a 2018. december 23. napjának 8 óra 29 percétől rögzített felvétel hangneméből kitűnik, hogy az ügyintézés során érvényesülő egyfajta kiszolgáltatott helyzettel a pénzügyőr nem csak tisztában volt, hanem azt egyértelműen érezte is a vizsgálatra jelentkező ügyféllel: „Mit nézel te majomfejű?”. Pénzügyőr kollégája pedig ennek további nyomatékot adott annak kilátásba helyezésével, hogy az ügyintézt ugyan elvégzik, ám annak menetét – nyilvánvalóan hátrányosabb helyzetet teremtve – jelentősen lassítani tudják, késleltetve ezáltal a kilépést: „Itt fogsz ülni éjfélig, a kurva anyád, örüljél, hogy megcsináljuk!” (nyomozási irat XIII. kötet 9-11. oldal, elkülönítés előtti 55. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 11. oldal).

[49] A Terhelt3 VII. r. vádlottat érintő 580. tényállási pont kapcsán az elsőfokú bíróság szintén meggyőző indokolást adott bizonyítékértékelő tevékenységéről ([289] bekezdés), majd ténybeli megállapításokat arra vonatkozóan tett, miszerint kétséget kizáró módon nem támasztható alá, hogy a VII. r. vádlott e tényállási pontban írt ügyintézői tevékenységével összefüggésben jogtalan előnyt vett volna át az ügyintézés gördülékenyebbé tétele érdekében, illetve az ekkor magánál tartott készpénz jogtalan előnyből származott volna.

[50] A fellebbező vármegyei főügyészség a bizonyítékok logikátlan értékeléséből eredő helytelen ténybeli következtetésre alapítottan támadta a Terhelt3 VII. r. vádlott vonatkozásában megállapított tényállásrész és azzal kapcsolatos felmentő rendelkezést, melyet a fellebbviteli főügyészség maga is osztott, azt hangsúlyozva, hogy ugyanabban az időben, ugyanazon személy ugyanolyan körülmények között végrehajtott ugyanolyan cselekvésének csak egy értelmet lehet tulajdonítani, mely a további tényállási pontokban megállapítottakkal azonosan a bűnösséghez vezető kell legyen.

[51] A felülbírált ügyben a VII. r. vádlottat érintő 580. számú tényállást illetően azonban megalapozatlansági ok nem volt kimutatható.

[52] E tényállásrész nem volt felderítetlen, mert az elsőfokú bíróság e tekintetben is hiánytalan bizonyítást folytatott, és nem minősült hiányosnak vagy iratellenesnek sem, ilyen okokra a vádhatóság sem hivatkozott. Valóban a helytelen ténybeli következtetés kerülhetett csak szóba, mint megalapozatlansági ok, ezért azt a másodfokú bíróság nagy körültekintéssel vizsgálta. A helytelen ténybeli következtetés mint tényhiba szorosan kapcsolódik a közvetett bizonyításhoz. A közvetett bizonyítás tényből tényre vont következtetés. Létezik egy

kiinduló, alaptény, s abból a további következtetés. Ha a kiinduló tény téves, avagy ezen alaptényből a további tények megállapítása, akkor állapítható meg téves ténybeli következtetés. A következtetési folyamatban igen nagy jelentősége van a logika törvényeinek (melyek által meghatározott a döntéshez vezető bírói gondolati folyamat) és magának a bírói meggyőződésnek, mely a magyar büntetőeljárásnak igen fontos eleme, ami megnyilvánul a bizonyítékok egyenként és összességében való szabad értékelésének elvében, a tényállás megállapításában és a tényálláshoz kötöttségben.

[53] Az elsőfokon megállapítottakkal ellentétes következtetések a törvényszék által felvett – és az ügyészség által is elegendőnek ítélt – bizonyítás anyagát áttekintve nem lettek volna helytállóak, mivel alátámasztásukra nem állt rendelkezésre a VII. r. vádlott védekezését meggyőzően cáfoló közvetlen bizonyíték. Arra a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok önmagukban nem voltak alkalmasak, mely kezelőfülkében rögzített belső, és a kilépési sáv külső felvételeit a törvényszék maradéktalanul tárgyalás anyagává tette, majd eredményét értékelte is. A VII. r. vádlott kihallgatásai során egyöntetűen tagadta, hogy korrupciós cselekményt követett el, érdemi védekezést épp az utolsó, 580. tényállás tekintetében terjesztett elő, azt hangsúlyozva, hogy a tőle lefoglalt kis összegű készpénz a sajátja, otthonából származik és jogszerűen tarthatja magánál. A terhelt tagadásával szemben az ügyészség nem állított olyan kétséget kizáró bizonyítékot, mely alkalmas lett volna annak cáfolatára, a másként történés kizárására.

[54] Az elsőfokú bíróság mérlegelése, bírói meggyőződésének kifejezésre juttatása a fentebb részletezett elveknek és a bírói gyakorlatnak megfelel. A logika törvényeit megtartotta, az ítéletben a jelen ténymegállapításoknak, valamint jogkövetkeztetéseknek az összhangja adott, a törvényszék e tekintetben is a nem teljes mértékben szabad bizonyítási rendszer szabályait betartva, meggyőző érvekkel támasztotta alá döntését, indokolási kötelezettségének eleget téve.

[55] Szemben a fellebbviteli főügyészség által állítottakkal, az 580. tényállásban írt cselekvőség korántsem egyezik meg olyan mértékben a cselekménysor többi részével, melyből logikai következtetéssel a bűnösség megállapítható volna. Nem maradhat ugyanis figyelmen kívül, hogy ez a 2019. február 26-án történt eset az utolsó a VII. r. vádlott vonatkozásában vád tárgyává tettek közül, és aznapra sem került rögzítésre másik a vádban, majd az ítélet tényállásában. A VII. r. vádlottat érintő további 22 rendbeli cselekmény pedig ettől jóval korábbi, legalább két héttel megelőzően történt, azaz időben teljesen elkülönül. Másfelől a cselekménynek az elsőfokú bíróság által pontosan körülírt részleteiben is van különbség az előzményekhez képest. Ami kétséget kizáróan igazolható, az az íróeszköz elővétele a ruházatból, melyet a törvényszék szintén helyesen rögzített. Szembetűnő, hogy a 22 korábbi eset felvételein ilyen mozdulatsor nem volt tapasztalható, és az íróasztalon látható útiokmány is végig az asztalon volt, azt nem mozgatta a vádlott. Az kétségtelen, hogy a cselekmény egyes részletei takarás, a kellő láthatóság hiánya miatt nem voltak rekonstruálhatók, melyre a törvényszék szintén kitért. Ebből viszont nem lehet csak és kizárólag bűncselekmény elkövetésére következtetni. Amennyiben ugyanis nem zárható ki, hogy a vádlott védekezésének megfelelően a tények, vagy akár attól eltérően, de más tényekre is lehet azokból következtetni, akkor azok nem alkalmasak a bűnösség kétséget kizáró módon történő bizonyítására.

[56] Bűnösséget megalapozó tényállás megállapítására a közvetett bizonyítékok csak akkor alkalmasak, ha a bizonyítandó tényen kívül minden más tény lehetősége kizárt (BH2003.145).

[57] A bírói mérlegelés kapcsán utalni kell rá, hogy a bizonyításon mint megismerő tevékenységen keresztül visz az út a bizonyítékok értékelésén át a tényállás megállapításig. Az ítélethozatalban az objektív tényezők mellett hangsúlyt kapnak a szubjektív elemek, így a

bírói meggyőződés, mely nem korlátok nélküli, hiszen azt behatárolják az eljárási szabályok, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai. Jelen esetben ezen határokat az elsőfokú bíróság megtartotta. Mérlegelése ezért nem támadható, felül nem mérlegelhető megalapozatlansági ok hiányában a másodfokú eljárásban. A bírói ítéletnek bizonyosságon kell alapulnia, a vád Terhelt3 VII r. vádlott esetében az 580. tényállást illetően csupán valószínűséget támasztott alá, mely ugyan a vádemeléshez elég, azonban elítéléshez nem. E részben utal a másodfokú bíróság a magyar büntető eljárásjog irodalmában viszonylag kevésbé feldolgozott jogterület egyik alpművére (Izd.: Nagy Lajos: Ítélet a büntetőperben, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1974, 115-175, 193, 264. oldal). Bár a monográfia nem a Be. rendelkezéseit vizsgálja, azonban a bírói meggyőződés, a megalapozottság-megalapozatlanság kérdésköre, a bizonyosság és valószínűség logikai megközelítése alapvetően változatlan évtizedek óta.

[58] Az eltérő tényállás megállapítására, ezáltal Terhelt3 VII. r. vádlott bűnösségének további bűncselekményben történő megállapítására irányuló ügyészégi, valamint a felmentést vagy a határozat hatályon kívül helyezését célzó védelmi fellebbezések a bizonyítékok okszerű értékelésén támaszkodtak a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elve folytán eredményre nem vezethetett.

[59] Fontos leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja (BH2023. 5). Kiemeli az ítéltábla, hogy a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybírói jellegét. Ezen elvek a felülbírálati ügyben maradéktalanul érvényesültek. Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos, részleges precedens jellegre, hogy a közzétett, eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020.94.II, Kúria Bfv.I.486/2019.). A jelenleg hatályos jogszabályok szerint pedig a precedensektől való eltérés külön bírói indokolást is igényel és alapja lehet rendkívüli jogorvoslatnak is, ezért kiemelt fontosságú a Kúria gyakorlatának ismerete és követése.

[60] Meg kell azonban jegyezni, hogy a Be. csak részben szabad bizonyítási rendszerében a mérlegelés nem korlátlan. A korlátok nélküli értékelés nyilvánvalóan a joguralomban nem megengedett és bírói önkényhez vezethet, sértve az eljárás résztvevőinek alapvető alkotmányos jogait. Az (anyagi és alaki) védelem joga pedig a jogállam egyik alapköve, hiszen az állam hatalmával szemben álló terheltnek e jog biztosít garanciát ahhoz, hogy megfelelően védekezhessen, mely a fegyveregyenlőséget érvényre juttatja. A fegyverek egyenlősége pedig a büntetőper egyik legfontosabb eleme.

[61] Mindezek mellett a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a bizonyítékok értékelésének fontos korlátjai az eljárást törvényesége, a logika törvényeinek betartása (szillogizmus), és végül, de nem utolsósorban a bíróság indokolási kötelezettsége, melynek a törvényszék jelen ügyben is alapvetően eleget tett.

[62] Az idézett korlátok átlépésére nem került sor, ezért a bizonyítékok értékelése törvényes és a ténymegállapító tevékenység sem kifogásolható alappal. Mindezt azért hangsúlyozza az ítéltábla, mert korántsem arról van szó, hogy a bírói mérlegelésnek nincsenek kötöttségei, a fenti elvek betartása esetén azonban a bizonyítékok értékelése

valóban nem támadható. Sok esetben felmerül a vád, de főként a védelem oldaláról, hogy az elsőbírői mérlegelés támadhatatlan. Mindez viszont nem így van, ugyanis a mérlegelésnek irányt ad maga a Be. által előírt valósághűség, és ezáltal minimálisan elvárható a tények igazsága, de optimális esetben az objektív (anyagi) igazság, mely már nem vezérelve a modern büntetőpernek, viszont az ítéltábla álláspontja szerint alapvető mérföldköve az igazságos ítéletnek, melyet a középutas igazság szemlélet (Tremmel Flórián, Elek Balázs) is hűen tükröz. A tények igazsága nélkül ugyanis nincs igazságos ítélet, de a felülbírált ügyben ezen igazságot az ítéltábla megállapíthatónak tartotta.

[63] Az elsőfokú bíróság tehát az indokolásában valódi értékelő tevékenységéről adott számot, amely mindenben megfelelt a törvényszerűségnek és ezen mérlegelő folyamat eredményeként a tényállást a másodfokon elvégzett kisebb korrekciótól eltekintve valósághűen állapította meg. Ítélete iratszerű, a lényeges bizonyítékokon nyugvó logikai levezetése hibátlan, és indokolási kötelezettségét is részletesen, körültekintően teljesítette, a Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pontja szerinti indokolási kötelezettség nem kellő teljesítéséből eredő relatív eljárási szabálysértés sem valósult meg.

[64] Összegezve: az elsőfokú bíróság törvényesen mentette fel Terhelt3 VII. r. vádlottat 1 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntettének vádja alól, és a felmentés jogcíme is megfelel a törvényi rendelkezéseknek [Be. 566. § (1) bekezdés c) pont], mert valóban nem bizonyítható, hogy ebben az esetben szintén bűncselekményt követett el. Ez ugyan nem zárható ki, de kétséget kizáróan nem is bizonyított, így az adott perjogi helyzetben a bűnösséget megalapozó tényállást nem lehetett megállapítani.

[65] A megállapított tényállás alapján viszont törvényesen vont következtetést Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt4 IX. r., Terhelt5 X. r. – és a felmentéssel érintett cselekményrészén kívül – Terhelt3 VII. r. vádlott bűnösségére, nagyrészt pedig a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

[66] Az anyagi jogi kérdések felülbírálata során elsőként az emelendő ki, hogy – miként arra az elsőfokú bíróság is utalt ([324] bekezdés) – a Btk. 2. § (1), (2) bekezdésének fő szabálya szerint az elkövetéskor hatályos törvény alkalmazásának van helye, mert az elbíráláskori Btk. enyhébb megítélést nem eredményez, az elkövetés után történt módosítások az ügy szempontjából releváns normákat csak a pénzbüntetés egy napi tétel összegénél érintettek, s ott is hátrányosan.

[67] Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt3 VII. r., Terhelt4 IX. r., Terhelt5 X. r. vádlottak cselekményei a Btk. 294. § (1) bekezdésében meghatározott hivatali vesztegetés elfogadása büntettének törvényi tényállási elemeit merítették ki, melyet valamennyi esetben a (3) bekezdés b) pontjának 2. fordulata szerint üzletszerűen követtek el. Az I-V-VII-IX. r. vádlottak nem vitásan hivatali működésükkel kapcsolatosan (az áfa-, export-, tax free ügyintézés zökkenőmentes lebonyolítása érdekében) fogadtak el jogtalan előnyt, ezért a cselekmény tettesei, társainak pedig az I. r. vádlott 7 esetben, a X. r. terhelt pedig mintegy 26 alkalommal szándékosan segítséget nyújtott. A hivatali eljárás, és az átvett készpénz, illetve néhány esetben az értékkel bíró élvezeti cikkek jellege mint jogtalan előny tényállásszerűsége különösebb indokolást nem igényel. A másodfokú bíróság abban is egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a bűncselekmény a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjában írt feltételek megállapíthatósága miatt valóban üzletszerűen elkövetett, mert a több rendbeli, ugyanolyan cselekményük egyértelműen a rendszeres haszonszerzést célozta, megélhetésüket részben ezzel finanszírozták. Rámutat az ítéltábla, hogy az üzletszerű elkövetés megállapítása független, nem feltétele, hogy a bűnözés elsődleges vagy kizárólagos megélhetési forrást jelentsen. Jelen ügyben nem kétséges, hogy a terhelteknél nem eseti, alkalmoszerű véghezvitelről van szó, hiszen folyamatosan, a tartósság célzatával, ezért rendszeres haszon

reményében hajtották végre a bűncselekményeket, az üzletszerű elkövetéshez így nem férhet kétség (BH2022. 90, BH2015.212.II, BH2012.5.II, BH2011.33.III).

[68] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a bünszövetség megállapíthatóságával kapcsolatban is az V-VII-IX-X. r. vádlottaknál, mert a törvényszék helyes bizonyítékértékelése alapján a X. r. vádlott is tisztában volt társai tevékenységével és az irányadó tényállásban részletezett elkövetési időszak, a bűncselekmény elkövetésében kifejtett közreműködésük módja, valamint annak mélysége miatt a cselekmény olyan szervezettséget mutatott, ami megfelel a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja törvényi ismérveinek, valamint a Kúria IV. számú Büntető Elvi Döntésében (BED) foglalt iránymutatásnak, így valóban bünszövetséggént értékelhető. A törvényszék e részben írt indokai (ítélet [294]-[298], [301], [311]-[315] bekezdés) is helytállóak, melyekkel az ítéltábla a megismétlésük nélkül mindenben egyetértett.

[69] A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az elsőfokú ítélet szerinti minősítésen túl a 2018. november 23. napján elkövetett további 7 rendbeli korrupciós bűncselekménynél is megállapíthatóak a bünszövetség törvényi ismérvei, mely bűncselekményeknek Terhelt2 V. r. vádlott volt a tettese, Terhelt1 I. r. terhelt pedig a bűnszövetségi részese (ítélet 501-507. számú tényállások).

[70] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet.

[71] A bünszövetségre vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezésére a IV. számú Büntető Elvi Döntés ad teljeskörű iránymutatást, amelynek 1. b) pontja szerint bünszövetség létrejöttének egyrészt feltétele, hogy a bűncselekmény alanya akár tettesként akár részesként két vagy több személy legyen, másfelől az is, hogy az elkövetők – a cselekmények elkövetését időben megelőző – megállapodása szervezett bűnelkövetésre, vagyis magára a bűnözésre, illetve több bűncselekmény elkövetésére irányuljon. A 4. pont a megállapodás formáját illetően tényszerűen azt is rögzíti, hogy az akár hallgatólagos is lehet.

[72] A bünszövetség megállapítását az nem zárja ki, ha a végrehajtás módja az adott esetben eltért az előzetes megállapodástól, illetve hogy a bűncselekmény nem minden egyes részletét szervezték meg (BH2017. 178, BH2018. 69, BH2018. 244).

[73] A felülbírált ügyben az irányadó megalapozott tényállás szerint az V. r. vádlott a hétszer ismétlődő cselekménysort egyetlen szolgálati napon valósította meg, majd a szolgálatteljesítésre kijelölt kezelőfülkében összegyűjtött pénzösszeget az őt felkereső Terhelt1 I. r. vádlottnak adta át, akinek az elsőfokú bíróság helyes ténybeli következtetésen nyugvó megállapítása szerint tudomása volt arról, hogy a készpénz vesztegetésből származik. Nem maradhat figyelmen kívül, miszerint tettesként az I. r. vádlott a terhére rótt kirívó számú 143 rendbeli, az V. r. vádlott pedig az 53 rendbeli cselekményt gyakorlatilag azonos módon, jellemzőkkel valósította meg. a hét mozzanatú cselekménysor is megegyezik az V. r. vádlott további 16 rendbeli deliktumával, melynek során az abból származó készpénz biztosításában Terhelt5 X. r. vádlott működött közre, hiszen az szintén egyetlen napon történt, mindössze azzal a különbséggel, hogy a X. r. vádlott több részletben vette magához az összegeket (484-499. tényállások). A lefolytatott tárgyi, okirati bizonyítás eredménye, különösképp a videofelvételek egyértelműen egy tervszerű és begyakorolt tevékenységet láttatnak, mely alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanolyan előzetes megállapodáson alapuló bűnkapcsolatra vonható következtetés az V. r. és az I. r. vádlott között, mint az V. r. és a X. r. terhelt esetében. Ez pedig minden kétségen kívül a közös bűnözésre, a korrupcióból származó előny előre eltervezett biztosítására, elrejtésére irányult.

[74] A felvételekkel alátámasztott, olajozottan lezajló és ugyanúgy ismétlődő események alapján összességében olyan szervezett elkövetés rajzolódik ki, mely a cselekmények elkövetését megelőző megállapodást kíván meg Terhelt5 X. r. vádlott és Terhelt2 V. r., Terhelt3 VII. r., Terhelt4 IX. r. vádlottak mellett Terhelt1 I. r. és Terhelt2 V. r. vádlott viszonylatában is. Ezért nem fogadható el az a védelmi érvelés, mely az előny átvételével már befejezett korrupciós bűntettekre hivatkozással nem tartotta büntetőjogilag értékelhetőnek az ezt követően fellépő bűnszövetség közreműködését.

[75] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott terhére rótt 7 rendbeli bűnszövetségként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntetettét a Btk. 294. § (1) bekezdés valamint (3) bekezdés b) pont 2. (üzletszerű) fordulata mellett az 1. fordulat szerint (bűnszövetségben elkövettként) is; ehhez igazítottan pedig Terhelt2 V. r. vádlott cselekményeit – a X. r. vádlottal közösen megvalósított 16 rendbelivel együtt – 23 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadása büntettének [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] minősítette. Értelemszerűen az V. r. vádlott terhére rótt összesen 53 rendbeli bűntettből így 30 rendbeli minősült kizárólag üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntettének [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat], melyet jelen határozatában egyértelműsített az ítéltábla.

[76] Abban maradéktalanul egyet lehetett érteni az elsőfokú bírósággal, hogy a 117. és 120. tényállási pontokban írt cselekményeknél – melyek elkövetési tárgyát a továbbiaktól eltérően alkohol, illetve édesség elfogadása képezte – olyan alkalmoszerű magatartás rajzolódik ki, melynél a bűnszövetség fogalmának megfelelő megállapodás nem állapítható meg ([299]-[300], [316] bekezdés). E két cselekményszerű esetben a X. r. vádlott pszichikai támogatása rögtönös elhatározásból eredt, ezért a 2 rendbeli cselekményszerű kizárólag a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjában írt üzletszerűsége lehetett következtetni.

[77] A törvényszék a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket csaknem teljes mértékben feltárta, azonban valamennyi vádlott esetében további súlyosító körülményt képez, hogy a cselekmények egy része kétszeresen – az üzletszerűség mellett bűnszövetségben elkövettként is – minősül. A fellebbezési főügyészség által indítványozottakat, miszerint külön súlyosító körülményként értékelendő, hogy a bűncselekménnyel Magyarország nemzetközi megítélése súlyos sérelmet szenvedett, az ítéltábla nem tartotta megállapíthatónak, hiszen az eljárás tárgyát képező hivatali korrupciós bűncselekmények nemcsak külföldön, de tényszerűen a belföldi közvélemény előtt is nagy mértékben csorbítják az állami szervek makulátlan működésébe vetett közbizalmat, melynek nyomatéka viszont már e bűncselekmény emelt büntetési tételében testet ölt. Bűnösségi körülményként történő felhívása tehát a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Ellenben az enyhítő körülményként már az elsőfokú bíróság által megjelölt időmúlás nyomatékát növeli a fellebbezéssel támadott elsőfokú határozat meghozatalától a jogerős elbírálásig bekövetkezett további egy év.

[78] Az ítéltábla a feltárt súlyosító és enyhítő körülményeket ismét mérlegre téve úgy találta, hogy azok indokolt helyesbítése és kiegészítése mellett is az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r., Terhelt2 V. r., Terhelt3 VII. r. Terhelt4 IX. r. és Terhelt5 X. r. vádlottal szemben egyaránt cselekményeik tárgyi súlyához és a személyi körülményeikhez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő büntetéseket szabott ki. Az I. r., V. r., X. r. vádlottaknál a kiszabható halmazati büntetési tételkereten belül a középértékhez képest az alsó határ felé jelentősen elmozduló, a VII. r., és IX. r. vádlottak tekintetében a törvényi minimummal azonos szabadságvesztés büntetések mértékében kellően érvényesül a jogalkalmazói egyéniesítés és az elkövetők cselekvőségéhez, a bűnösség fokához igazodó belső arányosság is. A büntetések túl enyhének a már elsőfokon feltárt és értékelt enyhítő körülmények nyomatéka, különösképp a bekövetkezett időmúlás miatt nem tekinthetők, figyelemmel arra is,

hogy az eljárás tárgyát képező cselekmények tárgyi súlya az ítéltábla bünteteskiszabási gyakorlatát áttekintve más korrupciós cselekményekhez képest enyhébb.

[79] Abban sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a VII. r., IX. r. vádlottak kedvező személyi, családi körülményei miatt a Btk. 85. § (1) bekezdése alkalmazásával a büntetés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, arra a törvény lehetőséget enged. A próbaidők Btk. 85. § (2) bekezdése szerint meghatározott huzamosabb tartama valóban megnyugtató támpontot ad a büntetési célok teljesüléséhez.

[80] A pénzbüntetések kiszabása tekintetében a törvény által előírt feltételek közül mind a haszonszerzési célzat, mind az ahhoz elégséges jövedelmi viszonyok valamennyi vádlott vonatkozásában megállapíthatók voltak. E büntetési nem napi tételeinek száma arányos a cselekmények jellegével, az egy napi tételek összege pedig a terheltek feltárt egzisztenciális körülményeivel. A bizonyítás vagyoni, jövedelmi viszonyaik mélyrehatóbb vizsgálatára nem terjedt ki, de ilyen irányú indítvánnyal a vádhatóság nem is élt, ezért a pénzbüntetések mértékét arányosnak találta a másodfokú bíróság. Az I. r., V. r., X. r. vádlott vonatkozásában alkalmazott közügyektől eltiltás mellékbüntetés pedig mindenben igazodik a szabadságvesztések tartamához. Mindezek miatt a vádlottak büntetéseinek súlyosítása nem volt indokolt, az erre irányuló ügyészi fellebbezés nem vezetett eredményre.

[81] A törvényi minimum irányába jelentősen eltérő vagy azzal azonos büntetések értelemszerűen túl súlyosnak sem mondhatók, további enyhítésre az ítéltábla nem talált megfelelő okot. E vádlottak esetében is megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a bűnösség beismerése esetén az enyhítés lehetősége alappal merült volna fel. A 2018. július 1. napjától hatályos büntetőeljárás törvény a jogalkotói szemléletváltásnak megfelelően a terhelti beismerésnek fokozott jelentőséget tulajdonít. A beismerés főleg az előkészítő ülésen, de az eljárás későbbi szakában is jelentősen meggyorsítja, megkönnyíti az eljárást, mely azzal jár, hogy az időigényes bizonyítás a továbbiakban mellőzhető. Mindezt a vádlott javára megfelelően értékelni kell, amivel a bírói gyakorlat is egyre inkább azonosul. Adott esetben beismerő vallomás hiányában ennek egyikük vonatkozásában sem teremthettek meg a feltételei, ezért az enyhítést célzó másodlagos védelmi fellebbezések nem foghattak helyt.

[82] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt VII. r., és IX. r., vádlottaknál nem állnak fenn a 8/2015. (IV.17.) AB határozat alapján egyébként hivatalból vizsgálandó előzetes mentesítésnek a törvényi előfeltételei. Ennek elsődleges indoka az, hogy a vádlottak korrupciós bűncselekmény elkövetésében vettek részt, mely bűncselekménynél a bírói gyakorlat nem alkalmazza az előzetes mentesítést, ettől eltérni jelen esetben sincs megfelelő indok, a vádlottak kedvező személyi, családi körülményei ellenére sem. A bűncselekmény tárgyi súlya, az állami működés zavartalan és tiszta voltába vetett bizalom iránti érdek nem áll összhangban az előzetes bírósági mentesítéssel (BH1983. 51, BH1983. 221, Kúria Bhar.II.882/2021/7.). A bírói gyakorlat szerint az előzetes mentesítés rendkívüli intézmény (BH1996. 510).

[83] Az elsőfokú bíróság a Btk. 74/A. § (2) bekezdés g) pontjában írt törvényi vélelem helyes alkalmazásával döntött vagyoneklobzásról Terhelt1 I. r., Terhelt3 VII. r. vádlottakkal szemben a tőlük az eljárás során lefoglalt pénzeszközökre nézve, mert e vagyon legális eredetének igazolására a nem ajánlottak fel hitelt érdemlő bizonyítékot, ebben az esetben pedig az említett intézkedés elrendelése mérlegelést nem tűrően kötelező, és szintén vagyoneklobzás alkalmazása volt indokolt a tényállásban írtaknak megfelelően azokra a pénzösszegekre is, melyekhez az I. r. és IX. r. vádlottak a bűncselekmény következtében jutottak. Vagyoneklobzást kell ugyanis elrendelni a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra (BH2017. 142). Az elsőfokú bíróság arra is megfelelő indokolást adott, hogy a bizonyítás eredménye

ismeretében miért látta alkalmazhatónak az intézkedést, ezért annak kiegészítése nem volt szükséges.

[84] Az elsőfokú ítélet szabadságvesztések végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával, a pénzbüntetés részletfizetési kedvezményével, illetve meg nem fizetésének jogkövetkezményeivel, bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezései mindenben megfelelnek a határozatban felhívott törvényi előírásoknak, és túlnyomórészt az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával kapcsolatos döntés is az. Az elsőfokú bíróság azonban Terhelt2 V. r. vádlott tekintetében a lakóhelyre korlátozott – korábbi házi őrizetnek megfelelő – bűnügyi felügyeletben töltött idő tartamát tévesen állapította meg. A beszámítás kezdő időpontja helyes, viszont az ügy irataiból egyértelműen kitűnik, hogy az V. r. vádlott a Debreceni Járásbíróság 60.Bny.530/2019/2. számú, e terheltre végleges végzése alapján (2019. december 2. helyett) valójában 2019. október 25. napjáig állt ilyen formájú kényszerintézkedés hatálya alatt (nyomozási irat I. kötet 685., 700., V. kötet 497., 503. lapszám), ezért e rendelkezés korrekciója volt indokolt, figyelemmel a Btk. 92. §-ban írtakra.

[85] Alapvetően szintén helytállóak a bűnjelek tárgyában hozott rendelkezések, az eljárási törvény módosítását figyelembe véve azonban a dolgok kiadásával összefüggő, Be. 321. § (5a) bekezdésében írt kioktatást is szükséges rögzíteni az intézkedéssel érintett V-VII-IX. r. vádlottak számára, így azt az ítéltábla jelen határozatában pótolta.

[86] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdés alkalmazásával megváltoztatta, míg egyéb részekben a határozatot a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta.

[87] A vádlottak időközben megváltozott személyi adatait a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja alapján rögzítette a másodfokú bíróság.

[88] A másodfokú ítélettel szemben – ellentétes döntés hiányában – fellebbezésnek a Be. 615. § (1), (2) bekezdései értelmében nincs helye.

Debrecen, 2025. június 3.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.34/2023/23. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.517/2024/28. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. június 3.

Debreceni Ítéltábla
1.Bf.517/2024/28/II

22

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke